

obučemo u njegov duh i tako pristupimo k svetoj Žrtvi, ako oživimo svijest da smo po sebi ništa ali i da sve možemo po onom koji svoju moć najviše pokazuje praštanjem.

Nužni preduvjet za istinsko svetkovanje Žrtve je pouzdanje u Boga. Darove koji se prinose smjerno i pouzdano prima Gospodin sebi na slavu a nama na spasenje. To je učinak svake svete žrtve, glavni cilj cjelokupne liturgije.

Sveta Pričest nije samo primanje nego je ona i darivanje. Sjedinjenje s Bogom treba da nas ojača, posveti i stvori od nas žrtvu pravde, paljenicu Njemu na čast. Ostvarimo li to, sigurno je da ne ćemo ostati bez njegove pomoći. Što manji i ponizniji budemo dolazili u crkvu to ćemo se opravdaniji vraćati svojoj kući.

11. nedj. po Duhovima — Život

Jedino vrijedno što posjedujemo je božanski život koji je u nama niknuo po svetom krštenju kad je umro stari čovjek. Odtada milost djeluje u nama i baš zbog toga smije svaki od nas s Pavlom reći: Milošću Božjom jesam što jesam — živim.

Taj život se razvija i jača svaki put kad god u žrtvi uranjamo s Kristom u mističnu smrt. Divne li istine: smrt i život su za nas isti miterij. Eto razloga našem klicanju i našoj radosti. Samo kad bismo to znali pravo cijeniti!? Samo kad bismo se velikodušno htjeli prikazati, darovati.

Bog nikomu ne ostaje dužan. Obiljem svoje darežljivosti nadvisuje i zasluge i želje onih koji ga mole. Moramo i mi biti darežljivi! Na naš dar kruha i vina, odanosti i ljubavi Bog uzvraća neusporedivo većim — Kristom koji je jedini u stanju da spasi i dušu i tijelo, da spasi život.

Ignacije Vugdelija

DUH POSINOVLJENJA

(Poslanica 8. nedj. po Duhovima)

Žalosna drama koju Pavao razvija u poslanici Rimljanima (7, 7 i sl.) završava u 8. poglavlju. Tri su glavna lica u toj drami: Mojsijev zakon, grijeh i Židov kao član sinagoge. Poslije proglašenja Mojsijeva zakona na neki način Židov dobiva puniju spoznaju grijeha, ali ga ipak ta spoznaja ne opravdava. Čovjek je na neki način razdijeljen, želio bi

se kloniti zla koje je odurno, a ipak čini to zlo: »Ne činim ono što hoću, nego činim ono na što mrzim« (Rimlj 7, 14). Slično je tako kazao i Ovidije: »Vidim dobro i odobravam ga, no ja idem za onim što je zlo« (Metamorfoze VII, 20–21). Epiktet se izrazio da grješnik »ne čini ono što hoće, nego čini ono što neće« (Dissertationes II, 26, 4). Za njima su isto rekli Seneka, Euripid i Plutarh. To je drugi zakon koji čovjekovu dušu zarobljava i tiranizira.

U 8. poglavlju pred Pavlovim očima puca vizija utjehe i nade. Isusovom smrću dolazi opravdanje, duša prima nadzemaljski ukras milost posvetnu, ucjepljuje se u Isusa, doživljava mir što ga donosi opravdanje. No ipak taj mir nije nepomućen. Nadvladana grešna ljudska narav još nije mrtva, tjelesne pobude javljaju se i poslije opravdanja i nastoje uzeti prevlast nad dušom. Sv. Pavao stavlja pred oči svojih vjernika svete obaveze što su ih primili, a s tim obavezama ujedno im stavlja pred oči i sjajan završetak.

Rim 8, 12–17:

12 *Braćo, mi nismo dužnici tijelu da bismo živjeli po tijelu.*

13 *Budete li živjeli po tijelu umrijet ćete; a budete li krotili tjelesna djela živjet ćete.*

14 *Oni koji se dađu voditi Duhom Božjim, to su sinovi Božji.*

15 *Jer niste primili duha ropstva da se ponovo bojite, nego ste primili Duha posinovljenja u kojemu vapite: Abba, Oče!*

16 *Taj isti Duh svjedoči skupa s našim duhom da ste djeca Božja. A ako smo djeca, tada smo i baštinici:*

17 *baštinici Božji, a subaštinici Kristovi.*

Ako je Isusov sljedbenik milošću izbavljen od ropstva tijela i tjelesnih pohota tim ujedno prima obvezu da izmijeni svoju službu: ranije je robovao tijelu a sada treba da slijedi poticaje milosti. Izraz **dužnici smo** ... cilja na pozitivni daljni rad. **Tijelo (sarks)** ovdje označuje ljudsku narav sklonu na zlo. **Ne biti dužnici tijelu** prema tome mogli bismo izraziti ovako: ne živjeti životom koji se temelji na ljudskim sudovima, koji stoji pod uplivom ljudskih predrasuda ili je posvećen ljudskim ambicijama. Vjernici koje apostol oslovljava riječju **braćo! (adelphoi)** odrekli u se ranijeg rđavog življenja

no još postoji pogibao i mogućnost da se povrate na ono čega su se odrekli.

13 Milošću proizvedeno opravdanje učinilo je promjenu u gospodarima: ranije su vjernici slijedili tjelesna djela, a sada moraju služiti novoga gospodara — Duha Svetoga. Vjernik poslije krštenja stoji pred dilemom: ili duhovni napredak ili duhovni brodolom. Tjelesne sklonosti treba držati na uzdi jer one ponovo izbijaju koji put vulkanskom snagom. Popuštanjem tjelesnim prohtjevima doživljava se duhovna smrt, dok suzbijanjem istih prohtjeva duša napreduje na započetom duhovnom putu. Krotiti tjelesna djela znači pomoću milosti potiskivati požude pokvarene naravi.

14-15 Novi gospodar čijem se vodstvu prepušta krštenik ovdje je jasnije izražen. Oni koji su živjeli pod Mojsijevim zakonom St. Z. imali su drukčiji odnos prema Bogu-Jahvi negoli ga sada imaju krštenici. Ranije je odnos poklonika Jahvinih u duše ulijevao strah, a sada se u duši rađa nov odnos za koji ne zna ni poganski svijet ni židovski zakon, **odnos djeteta prema Ocu**. Krštenik ne postaje djetetom Božjim tek tim što dopušta da ga vodi Duh Sveti. Naprotiv, sinovstvo Božje, udioništvo u Božjoj naravi, bogoliki život su neposredna posljedica izljeva posvetne milosti. Vjernik je svjestan novog odnosa prema Bogu kao Ocu. **Pod kroćenjem tjelesnih djela** je drugim riječima izraženo vodstvo Duha Svetoga ljudskom dušom. Na usta Božje djece od sebe navire izraz: **Abba, Oče!** Nasuprot duhu ropstva (**pneuma douleias**) koji rađa strahom krštenik je prožet novim osjećajem; prožet je duhom posinovljenja (**pneuma hyiothesias**, Vg **spiritus adoptionis**). To je Duh koji nas čini djecom Božjom, Duh u kojemu ili pomoću kojega glasno kličemo (**krazomen**): **Abba, Oče!** Zvuk onoga glasa koji nas je naučio molitvu kraljevstva Božjeg: **Oče naš** u kojoj neizmjernog Boga nazivljemo **Ocem** nije zamuknuo (Bardenhewer). Možda je apostol namjerno stavio riječ u aramejskom i grčkom zato da istakne kako je jedna te ista vjera obraćenih pogana i Židova (Rosadini). Ta molitva ne bi kršćanima došla na usta da nisu potaknuti Duhom Svetim: **»u njemu vapimo«**.

16 Starozavjetni mudrac je napisao (Crkv 9,1) da nitko ne zna da li je vrijedan ljubavi ili srdžbe Božje. Tu je misao ovdje Pavao zaodjenuo dubljim mislima. Kršćanima koji potaknuti od Duha Svetoga vapse **Oče!** treba pomoć nekog drugog da budu zaista vrijedni izgovarati tu molitvu; drugim

riječima potrebna je pomoć Duha Svetoga. Vlastito svjedočanstvo o opravdanju nije dovoljno. To je izrazio i Tridentski Sabor (S. 6, De iustificatione 9). Nitko naime nije siguran sigurnošću vjere (certitudine fidei) da se nalazi u milosti Božjoj. Stoga slabo ljudsko svjedočanstvo o sinovstvu Božjem treba potkrijepiti drugim svjedočanstvom. Zato je stavljen izraz: Duh Sveti zajedno svjedoči (**synmartyrei**), tj. skupa s nama svjedoči da smo zaista sinovi Božji. Krštenici su djeca Božja jer su ucjepljeni u Krista po krštenju (6, 5).

17 Iz božanskog posinovljenja Pavao izvodi zaključak: **sinovstvo daje pravo na baštinu**. Dakako ovdje izraz treba uzeti analogno ukoliko naime otac ne mora umrijeti da sin prijeđe u pravno posjedovanje Očeve baštine: Božje vječne slave u nebu. Tu vjernici nisu prvi ni jedini baštinici. Baštinik je Božji Sin Isus Krist »prvorodenac među mnogom braćom« (8, 29). Tek u zajednici s njim vjernik dolazi do vječnog Božjeg posjeda. Vjernici su baštinici s Kristom (**sykleronomoi**). Možda ovdje zamjećujemo zadnje odjeke ideje »baština«. Tom je idejom protkan sav Stari Zavjet počevši od Jozue (Josua-Isus!) koji je Kanaan podijelio na dvanaest plemena Izraelskih (R. Knox).

o. Franjo Carev

U naše dane ništa nije tako hitno, tako važno, a ujedno puno nade kao pozivati Božji narod, veliku obitelj Krista Isusa, k najpotrebnijoj hrani liturgijske pobožnosti što je pripravljena dahom Duha Svetoga koji je duša Crkve i svakog njezinog sina.

(Pio XII)

Dušobrižnik ne smije ići za pukom u onom što nije dobro nego ga treba poučiti i odgojiti.

(Sv. Pio X)

Liturgija je dragocjeno i nepresušivo vrelo svjetla i radosti.

(Pio XII)